

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Precariæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Domini seculares sub titulo, ac jure advocatiae sibi competentis Ecclesias saepe gravant; ac varias jurisdictiones sibi arrogant.

Notandum quartò. Pontifex potest alienationem, sive contractum circa rem Ecclesiasticam ita prohibere, ut omni jure irritus sit, nullusque omninò ex eo effectus sequatur, dummodo id sufficienter exprimat, alioquin verò si contractus suapte naturam subsistat, infirmitio Legis, aut Cano-

nis censetur tantum referri ad civilem, seu externi fori rescissionem; juxta ea, quae dixi in *c. praecedente*, & *lib. 1. tra. 4. c. 16. n. 6. & 9.*

Notandum quintò. Id, quod natura cujusque contractus postulat, impleri debet, nisi specialia pacta, sive conditiones appositae sint, & enim, nisi sint contrariae, observandae sunt, quia contractus ex conventionione Legem accipiunt *regulà 23. ff. & regulà 85. in 6.* & notavit *Gl. hic v. lege.*

TITULUS XIV.

DE PRECARIIS.

Postquam de alienationibus, & contractibus generatim dictum fuit, conseqens est, ut de contractibus plerisque in specie dicatur.

CAPITULUM I.

Precariarum.

PARAPHRASIS.

De quinquennio in quinquennium Precariae secundum Canonem, & antiquam consuetudinem renovari debent.

SUMMARIUM.

1. Quid sint Precariae, & in quo differant ab Emphyteusi?
2. Multum circa hunc, & alios contractus potest consuetudo.

Pro intellectu adverte, Precarium contractum dici, quo res immobilis alicui conceditur in perpetuum ad vitam ejus, vel ad tempus longum, ita ut sit beneficij cujusdam loco; nam in hoc fere solum videtur iste contractus differre ab emphyteutico, quod Precariae ferme gratis fiunt, & ad preces alicujus, unde etiam nomen acceperunt, quamvis nihil obstat etiam in ijs pensionem aliquam constitui, ut si rusticus petat ab Ec-

clesia fundum sibi concedi, in quo molendinum constituat, promittens annuatim certam pensionem.

Id quoque peculiare est, quod contractus iste, maxime si pensio, & recognitio annua solvi non soleat, per quinquennium in quinquennium renovari debeat, ne videl. ob temporis longinquitatem concessionis memoria pereat, & res ab Ecclesia alienata videatur *c. longinquitate 64. causa 12. q. 2.* ubi dicitur: longinquitate saepe fit temporis, ut non pateat conditio originis. Quare sicuti emphyteuta cadit à jure suo, si investituram tempore legitimo non petat, ita & precarium habens, nisi renovationem tempore constituto petat *argum. cit. c.* & tradunt hic *Hostien. Joann. And. Abb. & alij contra Gl. finalem.* In his tamen attendendum est ad consuetudinem loci cujusque, secundum quam contractus quilibet in dubio intelligi, & observari debet *argum. L. quod finolit 31. §. quia assidua ff. de adilitio editto*, & tradit *Bartolus in L. nemo est n. 5. ff. de duobus reis*, & exempla dat *Eberhardus in locis lo. 104. n. 8.* quod electo ad officium in dubio censetur constitutum salarium consuetum consideratà conditione, & consuetudine tum officialis, tum Domini, secundum *Bartolum in L. 1. §. illud quo-*

Hh 3

que

quo ff. de varijs cognitionibus. Item si in locatione facta non sit mentio de certa mercede, ea secundum consuetudinem prae-ritam solvenda est, & generatim loquendo, si nihil expressum sit in contractu, id tacite videtur actum, & conventum, quod est de consuetudine loci, sicuti docet Bald. in L. 1. q. 2. cod. pro socio.

CAPITULUM II.

De precarijs.

PARAPHRASIS.

Rectores quidam Ecclesiarum contractus preciarum irrationabiliter instituerunt, obligantes se, & successores sub certa poena ad observationem; in hoc casu successores, non obstante adjectione poenae quippe qua non obligantur, res ita concessas ad Ecclesiam revocare possunt.

SUMMARIUM.

1. Quia potestatem habet contrahendi, habet etiam jus poenae conventionalis adijciendae.
2. Cadit tamen adjecta poena, si contractus lege restituente factus, vel nullus sit, vel infirmari debeat.

Notandum primum. Praelatus aut alius administrator, habens potestatem contrahendi nomine Ecclesiae, aut communitatis, potest adijcere poenam conventionalem. Ita colligitur ex hoc c. & c. dilecti 4. c. per tuas. 9. de arbitris & tradit Abb. hic n. 3. post Gl. v. poena.

2 Notandum secundum. Si contractus fiat contra legem, sive lege resistente, & ideo infirmus sit, vel infirmandus, etiam adjecta poena cadit, nam accessorium naturam sequitur principalis, regula 42. in 6. Ita Gl. & Hostien. hic & sumitur ex textu, cum enim precaria, & quavis alienatio facta a Praelato irrationabiliter, & in damnum Ecclesiae sit contra Canones, atque a successore, imò etiam ab ipso Praelato concedente, vel alienante possit, ac debeat rescindi, se-

quitur, quòd etiam poena nomine Ecclesiae apposta corrumpat.

Secus autem est dicendum, si contractus non resistat, sed tantum non alifit, sive marginalis Glossa loquitur in L. patris. C. de patris. si contractus non sit contra Legem, sed praeter Legem; tunc enim appositio poenae valet, esto contractus non resistat argum. L. stipulatio. 38. §. alteri de verborum obligationibus. Ubi dicitur licet alteri stipulari non possim, si mea non intersit, ut alteri detur, posse tamen ad stipulationem poenam adijci, v. g. nisi dederis Titio, tantum mihi solves; tunc enim J. Crus, non inspicitur, quid intersit, sed quae sit quantitas, & quae conditio stipulationis.

Non obstat his L. si procurator. ff. de jure fisci; nam speciale id censeri debet, quod ibi decernitur, si procurator fisci duplum, vel triplum pro evictione promiserit, simpli duntaxat a fisco praestari esse; quemadmodum & id speciale est, quod subjungitur, si is, cui facultas vendendi rem fisci data est, vendiderit, emptori non effici, nisi pretium solutum sit: quare idem dicendum de re Ecclesiae vendita; quod enim Ecclesia privilegij fisci, adeoque procurator rem Ecclesiae vel rem minoris pretii vendiderit, non transferri dominium ante pretij solutionem, tradit Accursius in cit. L. ibidem Bartolus in L. à Dron. §. si si emptor. n. 3. ff. de re judicata, Modestiana. 2. disp. 338. in fine. Quòd verò de n. 6. eandem doctrinam ad Praelatum non legitime alienantem transfert, id non solum ostendi potest, cum lex illa, si procurator, & ibidem Accursius, Bartolus, & alij loquantur de procuratore, ac mandatario, cujus restrictior potestas est, quam Praelati, ideo major, ac liberior administratio concessa exigere videtur, ut in casu, in quo licite rem alienat, etiam fidem de precario habere possit, praeterquam si ratio, & causa alienandi cesset, nisi pretium statim numeretur, videlicet, ad Ecclesiae debita solvenda.